

Proces – verbal nr.4

al ședinței Grupului Tehnic de Lucru

Monitorizare și evaluare TB/SIDA

27 martie 2014

Locul desfășurării: Sala de conferințe a Centrului Internațional de Business „Le Roi”

- Agenda Ședinței:
1. Prezentarea indicatorului complex de politici, partea guvernamentală – Violeta Teutu, Secretariat CNC,
  2. Prezentarea indicatorului complex de politici, partea nonguvernamentală – Vitalie Slobozian, FSM.

La ședință au participat:

- Adriana Tudor, Ministerul Sănătății
- Svetlana Plămădeală, UNAIDS
- Svetlana Popovici, IMSP SDMC
- Lucia Pîrțînă, IMSP SDMC
- Zinaida Bivol, IMSP SDMC
- Liliana Caraulan, Centrul PAS
- Alexandr Curașov, Inițiativa Pozitivă
- Silvia Stratulat, CNSP
- Tatiana Costin, CNMS
- Violeta Teutu, Secretariatul CNC
- Vitalie Slobozian, FSM
- Silviu Ciobanu, OMS
- Veaceslav Mulear, GD Moldova
- Andrei Lungu, IDOM
- O. Doronceanu, IDOM
- Igor Chilicevschii, Liga PTHIV
- Ludmila Marandici, AO AFI

- Veronica Zorilă, FSM
- Ina Tcaci, INODC
- Angela Capcelea, UNICEF
- Diana Doros, MMPSF
- Irina Barbiros, DIP MJ

Adriana Tudor a mulțumit tuturor pentru prezență, cât și pentru implicare activă în procesul de discutare și clarificare a indicatorilor. Ședința a început cu prezentarea de către Vitalie Slobozian a indicatorului complex de politici pe partea nonguvernamentală, care cuprinde 5 capitole.

- Implicarea societății civile

S-a accentuat importanța și rolul societății civile în procesul de raportare națională. Participarea și implicarea societății civile a fost apreciată cu 4 puncte din 5 maxim.

La punctul 3b „implicarea societății civile în programe de finanțare de la buget” inițial a fost apreciată cu 2 puncte, ca în procesul discuțiilor să fie modificată cu 4. Aceasta a fost argumentat prin faptul, că necătînd la aceea că serviciile de prevenire, îngrijire și suport au acoperire foarte mică din bugetul public, aceste activități sînt realizate cu suportul finanțării din partea donatorilor externi și în special a Fondului Global.

La punctul 6a “accesul societății civile la suport financiar și tehnic adecvat necesar realizării obiectivelor propuse legate de HIV”, părerile s-au concentrat între 3 și 4 puncte din 5 posibile.

Veaceslav Mulear a ținut să spună că nota ar fi să fie 3 pentru acest punct. La care Silviu Ciobanu a argumentat aceeași cifră prin faptul că aceasta ar explica cererea creșterii finanțării pe viitor și că 3 puncte ar fi o apreciere mai aproape de realitate. Prin consens, acest punct a fost să rămînă apreciat cu 3.

În general, implicarea societății civile în procesul de elaborare a documentelor de politici în domeniul HIV, de finanțare în prevenire, tratament, îngrijiri și suport, M&E a intervențiilor pentru anul 2013 a fost apreciată cu 8 puncte din 10.

- Suportul politic

La acest capitol s-a accentuat că membrii ONG, reprezentanții LPTHIV sînt implicați direct în elaborarea de programe HIV, în modificarea cadrului legal din țară cu acomodarea la standardele

internaționale în ceea ce vizează drepturile omului, sunt membri ai GTL cât și se implică activ în lucrul CNC.

- Drepturile omului

În țară există legi, dispoziții, ordine antidiscriminatorii care asigură protecția persoanelor din grupuri vulnerabile. Dar aici s-a făcut referire la ordinul MS nr.1127 din 04.12.2012, cu privire la aprobarea Regulamentului de transmitere a informației medicale cu caracter personal despre pacienții infectați cu HIV, unde reprezentanții IDOM s-au expus că acesta din urmă contravine legii cu privire la protecția pacientului și că împiedică procesul de profilaxie și tratament de mai departe a pacientului. Ca răspuns, Dna Lucia Pîrțînă a argumentat faptul că afirmațiile de mai sus poartă caracter neîntemeiat și că la nivel practic pacienții sunt tratați corespunzător și că nu li se încalcă drepturile de confidențialitate în ceea ce privește datele cu caracter personal. Oricum, s-a conștientizat că prevederile Ordinului nr.1227 din 14.12.2012 sunt neclare, ilegale și extind în mod nejustificat cercul de persoane cărora le devine cunoscut rezultatul testării la marcherii HIV.

Astfel, cazurile de violare a drepturilor PTHIV pot fi înregistrate, deținute și prelucrate de către ONG-uri specializate (ex. IDOM, Liga Persoanelor care trăiesc cu HIV etc), Centrul pentru Drepturile Omului din Republica Moldova.

La fel, în țară toate persoanele pot beneficia gratuit de servicii de profilaxie, tratament și suport. Deasemenea se asigură acces egal la aceste servicii atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Același acces îl au și PTHIV, și persoanele din grupurile cu risc sporit de infectare HIV, dar și alte populații cheie cum ar fi deținuții și migranții.

În general, eficiența programelor și legilor îndreptate spre protecția Drepturilor omului, în anul 2013 a fost apreciată cu 8 puncte.

- Profilaxia

În scopul profilaxiei răspîndirii infecției HIV au fost întreprinse un șir de măsuri, atât pe teritoriul din dreapta Nistrului, cât și pe teritoriul Transnistriei. Activitatea cabinetelor de consiliere și testare voluntară ca parte componentă a programului de profilaxie a HIV a fost calificată în opinia lui Alexandr Curașov ca fiind de nivel scăzut și că s-ar cere de apreciat cu 2 puncte. La care Dna Liliana Caraulan a ținut să convingă auditoriul, că acest serviciu

este asigurat, există acces, doar că nu este accesat de către populație în măsura așteptărilor. Și că aici s-ar regăsi o apreciere de 3 puncte.

La fel, nivel scăzut de realizare a programului de reducere a riscului de infectare HIV s-a înregistrat și în rândul tineretului, în rândul angajaților la locul de muncă, în cadrul școlii pentru elevi, cât și reducerea riscului printre partenerii sexuali din grupurile cheie.

Astfel, eficacitatea măsurilor în vederea realizării programului de profilaxie HIV a fost estimată la nivel de 7 puncte.

- Tratament, Îngrijire și suport

În țară au fost determinate elementele de bază în ceea ce privește pachetul complex de servicii de tratament, îngrijire și suport în infecția cu HIV. Nivelul de realizare a acestui aspect al programului, și anume profilaxia cu cotrimoxozol, este apreciată cu „absolut de acord”, după opiniile reprezentanților instituțiilor implicate nemijlocit în acest proces și a fost argumentată prin faptul că populația are acces la terapie, însă adresabilitatea este scăzută. Pe când membrii societății civile au apreciat acest aspect cu „nu sînt de acord”. Serviciile de terapie la locul de muncă s-au dovedit a fi nerelevante pentru țara noastră, iar ajutorul dietetic a fost apreciat după ceva discuții și clarificări cu „de acord”.

În general, eficacitatea realizării programului de acordare a serviciilor de tratament, îngrijire și suport în domeniul HIV a fost apreciată cu 8 puncte din 10.

Violeta Teutu a descris indicatorul complex de politici pe partea guvernamentală. Aici s-a discutat, că țara are metodologie specifică de finanțare a sectoarelor pe HIV, care nu se arată după categorii aparte, ci după articole de contabilitate. Pentru sistemul de educație există buget, deși nu este separat. Lecțiile de educație civică includ tematica despre infecția HIV. În perioada 2012-2013 în 29 instituții din țară s-au desfășurat lecții de deprinderi de viață. În Transnistria nu au bugete aparte pentru acest sector. Nu are nici programe pentru copiii orfani. Programul Național pe țară va asigura acoperirea și pentru malul stîng.

Pentru persoanele cu dizabilități în comentariu se va indica că dacă persoana HIV+ a primit grad de dizabilitate, ea va beneficia de pachet social.

Programul Național include și activități pentru tineri.

Alte subpopulații specifice sînt deținuții și migranții

Nota medie să fie de 7.

Angajamente politice. Alocările pentru Programul Național de prevenire și control HIV au crescut pînă la 9 mln lei pentru anul 2014. Pentru Transnistria se cer decizii la nivel de guvern.

Desfășurarea la nivel local a activităților de către Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei.

Pentru suport politic se pune nota 7.

Drepturile omului. Țara are legi, care funcționează. Dacă există obstacole pentru prevenire și tratament? Pentru persoanele HIV infectate există, de scris o notă. Pentru UDI – servicii doar la Chișinău și Bălți. Pentru LSC și transgenderi – da. Pentru BSB, dacă există explicații de indicat – da, pentru deținuți nu există. În sistemul de educație în școală orele despre HIV sunt parte componentă în cadrul orelor de educație civică, dar nu și în Transnistria și nu și în școala primară.

Prevenire HIV. La acest capitol s-a accentuat că în Transnistria lucrurile stau mai bine. Reducerea riscului de infectare printre UDI a fost notat cu 3. Schimb de seringi se efectuează în centre speciale. Există acces la terapie de substituție cu metadonă. Pentru persoanele în afara școlii – 2.

Prevenirea HIV la locul de muncă este nerelevant pentru țară, cu excepția prevenirii pentru lucrătorii medicali (nota 3).

Prevenirea transmiterii de la mamă la făt -3.

În prevenirea HIV în rîndurile persoanelor HIV pozitive sînt implicate centrele sociale, ONG-urile și se apreciază cu 3. Pentru partenerii persoanelor HIV+ nota este 2.

BSB și LSC – notat cu 3.

Prevenire în cadrul școlii - 3. Nota generală pentru prevenire HIV este de 7.

Tratament, îngrijire și suport. În ce măsură serviciile de terapie ARV, îngrijire și suport au fost implementate în 2013?

Pentru suportul la familiile persoanelor HIV infectate – 3.

Tratamentul HIV la copii – 4. Tratamentul TB a persoanelor HIV infectate să fie notat cu 1, și nu cu 2.

Are țara legi pentru producere și procurare de medicamente?

Pentru producere nu are, pentru importare –da.

Nota generală pentru tratament, îngrijire și suport – 7, cu includerea comentariului.

Monitorizare și evaluare. Țara are plan de monitorizare și evaluare, dar există probleme încă la capitolul resurse umane calificate.

Nota generală pentru M/E -7.

Șeful GTL

Dorin Rotaru

Secretarul GTL

Zinaida Bivol